

УДК 327.001.1(438):32(4–11)

Наталія Буглай

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ ВИВЧЕННЯ СХІДНОЇ ПОЛІТИКИ ПОЛЬЩІ

Сьогодні існує необхідність ґрунтовного опрацювання та теоретичних узагальнень зовнішньої політики Республіки Польщі та її східного формату. У статті аналізуються деякі концептуальні засади східної політики Польщі в контексті робіт вітчизняних та закордонних науковців. Розглядаються публікації істориків, політологів, філософів, публіцистів, дипломатів, що присвячені складовим формування національної політики, проблемам безпеки, а також специфічним особливостям східної зовнішньої політики Республіки Польща, як пріоритетного напрямку зовнішньополітичного курсу країни.

Ключові слова: зовнішня політика, концепція, Польща, пріоритети, східна політика.

У наш час все більших обертів, активності набирає процес формування нової східної політики ЄС, де саме Польща бажає відігравати провідну роль. Важливим є з'ясувати сутність східної політики Польщі на концептуальному рівні і визначити наскільки історичні теоретико-методологічні підвалини присутніми є і на сьогодні. В світлі розвитку зовнішньої східної політики ЄС, залишається актуальним визначення основних принципів її розвитку та функціонування. Проблема концептуальних узагальнень не присвячено комплексних досліджень, хоча і наявні публікації в більшій мірі польських дослідників, а також переважно вітчизняних публіцистів, де лише побіжно згадуються теоретичні ідеї. З-поміж польських студій відзначимо наукові розробки Й. Томашевського [1], С. Мікулич [2], а також праці присвячені концепції Гедройца-Мерошевського [3]. Безпосередньо проблемним питанням східної політики присвячені статті-дискурси [4], зокрема і на сторінках журналів «Культура», краківського католицького журналу за 2000–2001, де презентовані вельми критичні думки експертів щодо східної політики Польщі [5]. Дослідження політичної думки щодо польської східної політики презентовано працями В. Балюка [6].

Особливої уваги заслуговує компаративне дослідження історії народів Польщі, України, Литви, Білорусі (так званих країн УЛБ) Т. Снайдера [7]. В контексті польських реалій складній проблематиці реалізації Польщею нової зовнішньополітичної стратегії, зокрема дилеми східної політики, у новій системі міжнародних відносин на зламі століть, присвячено роботи А. Бартніцко, Й. Віатра, М. Оржеховського [8]. Розвиток політики після вступу до ЄС презентований комплексним дослідженням Подгоржанської Р. [9].

З точки зору узагальнень негативів та позитивів східної політики Польщі цікавим є дискусійні публікації видання «Нова Східна Європа»: «Від Гедройца до східного партнерства» істориків, політологів, філософів, публіцистів і що особливо важливо – дипломатів, безпосередніх учасників процесу – дипломата Влодзімера Марцініака, колишнього міністра МЗС Адама Данієля Ротфельда, колишнього посла у Києві Марека Зіолковського. Так, зокрема, історик Славомір Дебські вважає, що хоча назва УЛБ і є анахронічною із-за євро-інтеграційного позиціонування Литви, втім, східна політика Польщі є тісним переплетінням міфології польської інтелігенції, образи і ідеї якої були спроможні змінити історію націй [10].

Заслуговує на увагу і монографія радника президента Польщі з міжнародних питань Р. Кужняра «Зовнішня політика Польщі після 1989 року» [11], де презентовано авторське бачення євроатлантичного поступу Польщі та реалізації нею східної політики. У 2011 р. вийшла друком колективна монографія «Зовнішня політика Польщі у XXI столітті» [12] за редакцією С. Беленя структурована перш за все за проблемним принципом і містить низку узагальнень і пропозицій щодо модифікації зовнішньої політики Польщі після 2004 р. Цікавими є екскурси щодо аналізу

історичної політики Польщі, так званого менталітету східної польської політики, а також і розвідок власне розвитку польської дипломатії.

Важливою складовою східної політики Польщі є також і питання націй, меншин та народів, які проживали на пограниччі, насамперед, на сході від Польщі, на так званих «східних кресах» (теренах) [13]. Етнічна складова з'явилася вже після 1989 р, зміни політичного режиму у Польщі в рамках зовнішньої політики суверенної Республіки Польща (як захист прав польської національної меншини у Литві, Білорусії, Україні, Молдавії).

З історичної точки зору внаслідок видозмін, розширення чи ущільнення кордонів Польщі по усьому периметру, по суті, «материнська» держава – Польща, так би мовити «залишила» більше ста тисяч своїх співвітчизників на сусідніх, здебільше східних територіях, де упродовж XIX–XX ст. теж відбувалися радикальні трансформації стосовно набуття чи втрати незалежності. Зазначимо, що після Другої світової війни у Польщі поляки становили 98 % населення. Внаслідок політичних заходів щодо меншин, націй та зміни кордонів країни, відбулась кристалізація двох відмінних категорій: «полоністів» та «поляків на сході» («Polonia» – «Polacy na Wschodzie»). Більше того, у просторовому вимірі частина поляків вважала себе литовцями, білорусами чи українцями за культурно-інтелектуальною спадщиною, адже суверенних держав не існувало у XIX–XX ст. До полоністів відносили тих поляків, які з політичних чи економічних причин покинули свою батьківщину, складніше категоріальне визначення і доля поляків на сході – в контексті формування специфічного, відмінного менталітету, національної ідентичності цих поляків, історична свідомість яких пройшла через важкий шлях депортацій, асиміляцій, вигнання і які проживають на східних теренах країни.

Отже, суттєвою складовою східної політики Польщі є і питання меншин, особливо у прикордонних країнах. Цим питанням присвячені наукові праці Х. Кубяка, Я. Рокіці, М. Ваврінківича, А. Валасека [14]. Соціологічний аналіз питання презентовано у виданні Новіцкі Є., історія та етнологія презентовані у виданні Садовського А. [15]. Історичним зв'язкам та сучасному співробітництву поляків, українців, білорусів та литовців присвячено роботу М. Ягелло [16]. Права національних меншин за європейськими стандартами досліджено у праці Г. Януса [17]. Важливо підкреслити, що питання меншин стає складовою східної політики Польщі лише після 1989 р., тобто після якісно радикальних політичних змін в країні.

На думку Т. Гасовського, формування національної політики у ширшому контексті зовнішньої і включно східної політики країни вимагало комплексного аналізу ситуації і відповіді на такі питання: піклування поляків на сході це позитив чи негатив для зовнішньої політики Польщі; як можна захистити права місцевих поляків у такій державі, яка вперше стала суверенною (наприклад, Білорусь, Казахстан), де у багатьох випадках внаслідок радянської політики, відсутні демократичні механізми, яким має бути відношення польських національних меншин до цих новоутворених національних держав; якими мають бути критерії польськості: мова, походження, віросповідання, культурні зв'язки чи особистий вибір особи щодо належності до польської нації; де і яким чином потрібно надавати допомогу самоорганізації полякам; яку роль має отримати у зовнішній політиці Польщі католицька церква; репатріацію (переселення на батьківщину) чи залишення на місці має бути пріоритетом для польської політики [18].

Безперечно, основний закон – Конституція Республіки Польща (1997 р.), у статті шостій чітко визначає: «Республіка Польща підтримує поляків, проживаючих за кордоном у збереженні ними національної культурної спадщини» [19], відповідно і у базових білатеральних угодах Польщі із Україною, Білорусією, Росією у 1992 р., з Литвою у 1994 р. та іншими країнами визначені права меншин. Уряди Польщі розробили відповідні документи. Так, ще у 1991 р. уряд К. Білецького прийняв наступний документ: «Цілі і пріоритети уряду щодо Полонії, еміграції та закордонних поляків». Як загальнонаціональна задача фігурує у документі підтримка зв'язків материнської держави і еміграції як на державному рівні, через громадські організації, так і на родинному, професійному рівнях. П'ятий пункт документу містить питання підтримки поляків на сході: «Головним завданням є захист прав польських національних меншим, сприяти відродженню інтелігенції, середнього класу, тобто підтримувати освіту і медіа» [20].

У 2002 р. польський уряд Л. Міллера прийняв важливу програму «Програма уряду щодо співпраці з Полоністами та закордонними поляками», де питання закордонних поляків визначає одним з головних пріоритетів польської зовнішньої політики, а з-поміж основних завдань виокремлює наступні: полоністи та закордонні поляки мають піклуватися про своє національне походження, підтримуючи зв'язки із материнською державою та максимально використовуючи свої права меншин; у країнах на схід від Польщі (Литві, Латвії, Білорусії, Україні, Росії, Казахстані) здійснення моніторингу стану польської меншини і за умов ущільнення прав меншин, використання двосторонніх та міжнародних угод; підвищення значення ролі меншин, полоністів та закордонних поляків у політичній, суспільній, економічній, науковій, культурній сферах; забезпечення надійною

інформацією закордонних поляків про материнську державу та передача їм якнайповнішого польського культурного надбання [21].

Національна програма уряду Я. Качінського «Урядова програма про співробітництво з полоністами та закордонними поляками» вже більш детально визначає механізми реалізації етнонаціональної політики, запровадження паспорта поляка, перелік завдань міністерствам щодо реалізації програми тощо [22].

Системно питання східної політики вивчають наукові заклади Польщі, а саме «Центр східних досліджень» («Osrodek Studiów Wschodnich»), створений у 1990 р. на сьогодні найпотужніший науково-аналітичний осередок вивчення східної політики, який щотижня видає «Бюлетень OSW» («Biuletyn OSW») та «Один тиждень Сходу» («Tydzien na Wschodzie») фокусує увагу на ситуації в Україні, Білорусі, Росії, на Кавказі та у Центральній Азії. Видання «BEST OSW» презентує аналітику щодо регіону Центральної Європи, Балтики та Балкан. Зовнішньою (включно і східною) політикою Польщі займаються також Польський Інститут зовнішньої політики («Polski Instytut Spraw Międzynarodowych»), який видає «Щорічник зовнішньої політики» («Rocznik polskiej polityki zagranicznej», «Yearbook of Polish Foreign Policy») та Центр міжнародних відносин («Centrum Stosunków Międzynarodowych»), де переважним чином займаються євроатлантичною проблематикою країн.

Міждисциплінарні включно і історичні дослідження, монографії презентує Інститут Центрально-східної Європи у Любліні («Instytut Europy Środkowo-Wschodniej»), Східноєвропейський Колегіум («Kolegium Europy Wschodniej») у Вроцлаві із 2001 р. спеціалізується на дослідженнях історичних зв'язків народів регіону. Варшавського університету видання «Східноєвропейські Студії» («Studium Europy Wschodniej») здійснює наукову роботу також і видає історичного напрямку «Східний Огляд» («Przegląd Wschodni») та «Табір» («Obóz»), де сфокусовані розвідки переважним чином суспільно-політичного характеру центральноєвропейського регіону. Щорічник «Вроцлавські Східні Студії» («Wrocławskie Studia Wschodnie») видає Центр східних досліджень Вроцлавського університету. Плідною з науково-популярної точки зору є видавнича діяльність громадської організації фонду імені Баторі, за ініціативою якого проводяться численні наукові міжнародні конференції і проекти, результати яких містять пропозиції та огляди також і східної політики Польщі. З-поміж численних журналів міжнародного формату відзначимо «Нова Східна Європа» («Nowa Europa Wschodnia»), де із 2008 р. презентують розвідки східної політики Польщі, а саме, політичного, історичного та соціально-економічного розвитку країн Центральної та Східної Європи, а також і Центральної Азії. Насамкінець відзначимо публікації щодо східної політики Польщі на сторінках газет: «Gazeta Wyborcza», «Rzeczpospolita», журналів «Polityka», «Newsweek Polska», «Wież», «Międzynarodowy Przegląd Polityczny».

Вітчизняні публікації з питань східної політики Польщі, насамперед, аналіз її концепцій – це есе, наукові розвідки М. Рябчука [23], Т. Возняка [24], Я. Пеленського [25] та інших, а також тематичні публікації на сторінках незалежного культурологічного журналу «І». Виокремимо і доробок співробітників Інституту світової економіки та міжнародних відносин НАН України та Інституту історії України «Україна у зарубіжних доктринах та стратегіях ХХ століття» М. Несука, В. Репринцева, Є. Камінського [26]. В Україні пріоритет має вивчення українсько-польського співробітництва з точки зору політології і кількість цих публікацій вкрай велика і подекуди є результатом компіляції без презентації документів, джерел і, як не прикро, свідчить також про поверховість вивчення цієї тематики. Отже, визначимо, конкретно-історичні наукові доробки вчених України, зокрема, з окремих питань аналізу східної політики, адже цілісної комплексної монографії чи ґрунтового дослідження саме історичного розвитку східної політики Польщі на сьогодні вітчизняними дослідниками ще не здійснено.

У більш прагматичному сучасному, насамперед, політологічному вимірі, але із застосуванням міждисциплінарного підходу, характеристики східної політики Польщі на основі першоджерел кризь призму українсько-польських взаємин аргументовано досліджує С. Стоєцький С. [27], комплексний історіографічний аналіз здійснено у монографії Н. Чорної [28]. Історія розвитку саме теоретичних ідей східної політики Польщі ґрунтовно досліджено Т. Зарецькою, зокрема, привертають увагу публікації авторки стосовно саме характеристики історичних подій початку ХХ ст. – як аналіз прийняття рішень лідерами країн регіону що вплинули і на формування ідей східної політики країни [29]. Критичний аналіз теорії і практики окремих аспектів східної політики Польщі презентовано у наукових працях Л. Чекаленко [30]. З точки зору загальноєвропейського контексту формування ідей східної політики з-поміж численних збірників конференцій відзначимо збірник праць двох міжнародних конференцій, проведених у Києві у 2000 р. «Роль Паризької «культури» в становленні українсько-польського взаєморозуміння» та у 2004 р. «Україна та Польща: стратегічне партнерство у новій Європі» за участю міністрів, дипломантів та експертів польсько-української співпраці.

У випадку Польщі існує необхідність ґрунтовного опрацювання концептуальних засад та теоретичних узагальнень її зовнішньої та східної політики, адже її головні сегменти є присутніми і сьогодні насамперед у політиці національної безпеки країни.

Формування нової східної політики Польщі стає все більш закономірним явищем у ХХ ст., адже від неї залежить власне і безпека країни, більше того її суверенітет. Існуючі концепції, ідеї, тлумачення є досить різноманітними. Пріоритетним напрямом східної політики Польщі безперечно є білатеральні польсько-українські зв'язки, втім, з геополітичної точки зору, домінуючим фактором як теоретично, так і практично, є польсько-російський міждержавний сегмент, який є базовим з точки зору формування стратегії безпеки Республіки Польща. Найбільш виражено це сформулював відомий дипломат, державний і політичний діяч США, З. Бжезинський, відзначаючи вагому роль України в новому розкладі сил після розпаду СРСР, яка суттєво впливає на формування балансу сил на європейському континенті в цілому, підкреслюючи: «Я вважаю незалежність України подією великого міжнародного значення... Незалежна Україна по-новому визначає кордони Європи» [31]. «Україна, – підкреслює З. Бжезинський, – новий і важливий простір на євразійській шахівниці, є геополітичною віссю, тому що саме її існування як незалежної країни допомагає трансформувати Росію. Без України Росія перестає бути європейською імперією» [32]. На думку З. Бжезинського, ширша Європа могла б створювати магнетичне поле тяжіння для держав, розташованих навіть далі на схід, розбудовуючи мережу зв'язків з Україною, Білорусією і Росією, втягуючи їх дедалі пов'язанішу співпрацю, водночас наворачтаючи до спільних демократичних засад. Із часом така Європа могла б стати однією з життєво важливих опор підтримуваної Америкою великої європейської структури безпеки і співпраці. Більше того, втрата Україною незалежності матиме негативні наслідки для Середньої Європи, перетворюючи Польщу в геополітичну вісь на східному кордоні об'єднаної Європи [32]. Таким чином, саме аспект безпеки, навіть більше, незалежність та суверенітет України, а також Литви та Білорусії є визначальними факторами східної зовнішньої політики Польщі, фактично її щоденної гарантії безпеки.

Отже, специфікою східної зовнішньої політики Польщі є не тільки її власне східний напрям, а по суті це триєдина система, яка фокусує в собі передусім безпековий та геополітичний вимір, питання власне державного суверенітету Польщі; по-друге, із поєднанням набуття країною статусу регіонального лідера у Центральній Європі на зламі ХХ–ХХІ ст. на якісно новий рівень виходить і нова східна політика Польщі; і по-третє, це загальноєвропейський, євроатлантичний контекст позиціонування Польщі внаслідок вступу країни до НАТО і Європейського Союзу.

Список використаних джерел

1. Tomaszewski J. Kresy Wschodnie w polskiej mysly politycznej XIX I XX w. / J. Tomaszewski // Miedzy Polska etniczna a historyczna. Polska mysl polityczna XIX–XX wieku. – Warszawa. – Т.6. – 1988. – S. 101. 2. Mikulicz S. Prometeizm w politice II Rzeczypospolitej / S. Mikulicz – Warszawa: Książka i Wiedza, 1971. – 314 s. 3. Kowalczyk A. St. Giedroyc i «Kultura» / Kowalczyk Andrzej Stanisław – Wrocław, 2000.; Giedroyc Jerzy. Autobiografia na cztery rece. Warszawa, 1994. 4. Lukasz Jasina – Jerzy Kloczowski – Andrzej Gil (red.): Aktualnosc przesiania paryskiej «Kultury» w dzisiejszej Europie. Zbiór studiów. Lublin, 2007. 5. Sienkiewicz B. Pochwata minimalizmu. Pulapki i dylematy polskiej polityki wschodniej // Tygodnik Powszechny. 12. – 2000. – S. 24–31. 6. Baluk W. Wschodnia polityka Polski i zachodnia polityka Ukrainy (historyczny i koncepcyjny zarys problemu) / W. Baluk // Region czarnomorski: Bocznik Instytutu Europy Środkowo-Wschodniej / red. T. Kapuśniak, A. Gil. – Lublin: Instytut Europy Środkowo-Wschodniej, 2009. – Cz. 1. – S. 45–57. 7. Snyder T. The Reconstruction of Nations. Poland, Ukraine, Lithuania, Belarus, 1569–1999 / T. Snyder. – New Haven – London, 2003. – 367 p. 8. Bartnicki A. R. Stosunki międzynarodowe na obszarze byłego ZSRR, [w:] / A. R. Bartnicki. – Współczesne międzynarodowe stosunki polityczne, red. J. Stachura, Białystok, 2010. – s.153.; Wiatr J. J. Wybór strategii zagranicznej, [w:] / J.J. Wiatr. – Europa pokomunistyczna przemiany państw i społeczeństw po 1989 roku, red. J. J. Wiatr. – Warszawa, 2006. – s. 338; Orzechowski M. Stosunki pomiędzy PRL/RP a ZSRR/FR w latach 1989–1991, [w:] / M.Orzechowski. – Polityka wschodnia Polski. Uwarunkowania. Koncepcje. Realizacja, red. A. Gil, T. Kapuśniak, Lublin–Warszawa, 2009. – S. 49. 9. Podgórska R, Polityka zagraniczna Polski w warunkach członkostwa w Unii Europejskiej / pod red. Renaty Podgórskiej, Wydawnictwo Adam Marszałek. – Toruń, 2009. – S. 275. 10. Od Giedroycia do Partnerstwa Wschodniego. Nowa Europa Wschodnia. – 2009. – № 2.- S. 21–43. 11. Kuźniar R Polands Foreign Policy after 1989. – Warszawa, 2006. 12. Polands Foreign Policy in the 21st Century. Ed. By Stanislaw Bielen. – Warszawa: Difin, 2011. – P. 462. 13. Krzysztofek-Andrzej Sadowski Kazimierz (red.). Pograniczai multikulturalizm w warunkach Unii Europejskiej. Implikacje dla wschodniego pogranicza Polski. –Białystok, 2004. – S. 197. 14. Kubiak H. Rokicki Jaroslaw, Wawryniewicz Malgorzata (red.): Mniejszosc'ci polskie i Polonia w ZSRR. Wrocław-Warszawa-Kraków, 1992.; Walaszek Adam (red.): Polska diaspora. Kraków, 2001.; Polak w swiecie. Leksykon Polonii i Polaków za granica. – Warszawa, 2001. 15. Nowicka E. Polacy czy cudzoziemcy. Polacy za wschodnia granica. – Kraków, 2000. Sadowski Andrzej. Aktualny stan i zadania przyszle badan nad Polakami na Wschodzie. (Wprowadzenie do dyskusji). Przegląd Polonijny. – 2001. – №102. – S. 49–50. 16. Jagiello M. Partnerstwo dla przyszlosci: Szkice o polityce wschodniej i mniejszosciach narodowych / M. Jagiello. – Warszawa: Wydawnictwo Biblioteki Narodowej, 2000. – 489 c. 17. Janusz Grzegorz. Prawa mniejszosci narodowych. Standardy europejskie. – Warszawa, 1995. 18. Gasowski T. III

Rzeczpospolita wobec Polaków na Wschodzie. In: (red.): Państwo polskie wobec Polaków na Wschodzie. Poszukiwanie modelu polityki. – Kraków, 2000. – P.95–97. 19. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. Wydanie drugie. – Warszawa: Wydawnictwo Sejmowe, 2002. – 96 s. 20. Wizimirski B. Polityka wobec Polonii, Emigracji i Polaków za Granicą. MSZ i MÉN. Rocznik polskiej polityki zagranicznej. 1991. – P.153. 21. Rządowy program współpracy z Polonią i Polakami za granicą. 2002. Mirosław Habowski: Polityka Polski wobec Polaków – obywatele państw poradzieckich. In: Andrzej Gil – Tomasz Kapusniak (red.): Polityka wschodnia Polski... – P. 320–321. 22. Rządowy program współpracy z Polonią i Polakami za Granicą. Warszawa, październik 2007. – Режим доступу: <http://www.msz.gov.pl/files/docs/polonia2007.pdf>. 23. Рябчук М. Українсько-польські відносини: нові реалії, нові перспективи // Політика і час. -1993. – № 8. 24. Возняк Т. Моделі українсько-польського співіснування: ретроспектива і перспектива. – Режим доступу: <http://www.ji.lviv.ua/ji-library/Vozniak/>. 25. Пеленський Я. Україна в польській опозиційній публіцистиці // Подлянський Казімеж. Білоруси – литовці – українці: наші вороги чи брати? – Мюнхен, 1986. 26. Несук М, Репринцев В., Камінський С. Україна у зарубіжних доктринах та стратегіях ХХ століття / М.Несук, В.Репринцев, С.Камінський// Політична думка. – № 2–3. – 1995. – С. 50–70. 27. Стоєцький С. В. Україна в зовнішній політиці Республіки Польща: євроатлантичний та європейський інтеграційний вимір: автореф. дис. канд. політ. наук: спец. 23.00.02 «Політичні інститути та процеси» / С. В. Стоєцький. – К., 2007. – 18 с. 28. Чорна Н. Україна і Польща: історіографія відносин (кін. ХХ – поч. ХХІ ст.): монографія / Н. Чорна. – Вінниця: ПП Балюк І. Б., 2014. – 416 с. 29. Зарецька Т. Українсько-польські політичні відносини (1991–2001 рр.) // Україна і Польща стратегічне партнерство. Історія. Сьогодення. Майбутнє. – К.: Вид-во Українського фітосоціологічного центру, 2002. – Ч. II. – С. 7–12.; Зарецька Т. Юзеф Пілсудський і Україна / Т. Зарецька. – К., 2007. – 288 с. 30. Чекаленко Л. Україна і Республіка Польща: від історичних стереотипів до стратегічного партнерства / Л.Чекаленко // Зовнішні справи. – 2010. – №3/4. – С. 26–31. 31. Бжезинський Зб. Україна у геостратегічному контексті. Передмова / Зб. Бжезинський. – К.: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2006. – С. 70. 32. Бжезинський Зб. Велика Шахівниця. Американська першість та її геостратегічні імперативи. – Львів-Івано-Франківськ: Лілея-НВ, 2000. – 236 с.

Наталія Буглай

КОНЦЕПТУАЛЬНЫЕ ПРИНЦИПЫ ИЗУЧЕНИЯ ВОСТОЧНОЙ ПОЛИТИКИ ПОЛЬШИ

Сегодня существует необходимость основательной проработки и теоретических обобщений внешней политики Республики Польша и ее восточного формата. В статье анализируются некоторые концептуальные принципы восточной политики Польши в контексте работ отечественных и зарубежных научных работников. Рассматриваются публикации историков, политологов, философов, публицистов, дипломатов, которые посвящены составляющим формирования национальной политики, проблемам безопасности, а также специфическим особенностям восточной внешней политики Республики Польша, как приоритетного направления внешнеполитического курса страны.

Ключевые слова: внешняя политика, концепция, Польша, приоритеты, восточная политика.

Natalia Buglay

CONCEPTUAL PRINCIPLES OF STUDY OF EAST POLICY OF POLAND

Today there is a necessity of the sound working and theoretical generalizations of foreign policy of RP and her east format. In the article some conceptual principles of east policy of Poland are analysed in the context of works of domestic and foreign research workers. The publications of historians, political scientists, philosophers, publicists, diplomats, which are sacred to the constituents of forming of national policy, problems of safety, and also specific features of east foreign policy of Republic of Poland, are examined, as priority direction of foreign-policy course of country.

Key words: foreign policy, conception, Poland, priorities, east policy.